Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 10. května 2021
Č. j.: MZP/2021/720/2123

Vážená paní poslankyně,

odpovídám na Váš dopis ze dne 20. dubna 2021, který jste mi zaslala spolu se zástupci Sdružení komunálních služeb, České asociace odpadového hospodářství a Spolku veřejně prospěšných služeb ve věci problematiky plastových výmětů.

V první řadě mi dovolte upřesnit údaje k produkci a s komunálními plastovými odpady na území České republiky. V České republice se ročně se vytřídí v obcích do žlutých kontejnerů přibližně 160 000 tun plastových odpadů. Do procesu recyklace se v posledních letech dostává přibližně 30 – 40 % těchto odpadů. 25 % plastových komunálních odpadů se energeticky využije nebo se použije na výrobu tuhých alternativních paliv tzv. TAP a až 15 % plastových odpadů ze žlutých kontejnerů může být dle metodického pokynu Ministerstva životního prostředí (dále jen „MŽP") po dotřídění uloženo na skládku z důvodů znečištění nebo z důvodu, že se nejedná o plasty. Zbývá tedy 40 000 - 50 000 tun plastového odpadu z obcí za rok, který již není možné nadále ukládat na skládku. Problém nakládání s komunálními plastovými odpady se tedy týká pouze části plastových odpadů z obcí, nikoli všech, jak je častokrát prezentováno.

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, který zakazuje ukládání na skládky pro odpady vznikající při zpracování odděleně soustřeďovaných složek komunálních odpadů, pokud nesplňují kritéria daná zákonem, reaguje na požadavek novelizované evropské legislativy (konkrétně směrnice o skládkách odpadů) na zamezení ukládání výstupů po třídění na skládky, která je známá od roku 2018. Ovšem již podle předchozího zákona o odpadech (zákon č. 185/2001 Sb.) měl úpravce odpadu (třídící linka) povinnost dodržovat hierarchii nakládání s odpadem, podle které má přednost recyklace, před energetickým využitím a energetické využití má přednost před skládkováním. Nový zákon tedy nezavádí nic zcela nového, pouze přesně stanovuje uplatnění hierarchie nakládání s odpady a preferuje využití odpadů před jejich skládkováním.

Řada třídících linek byla v posledních letech zvyklá vytřídit jen ty nejzajímavější plasty s nejvyšší prodejní hodnotou a ostatní plasty byly směřovány na skládky. Je možno pozorovat trend snižování míry vytřídění u některých třídících linek, zejména těch, které jsou přímo

navázány na skládky. To, že některé třídící linky uvádí, že mají přes 80% výmětu, který je nutné skládkovat a nelze jej nijak využít, nelze akceptovat.

Ministerstvo životního prostředí realizuje řadu opatření, která mají za cíl přispět ke stabilizaci současné situace s plastovými výměty.

Kromě nového zákona o odpadech vešla k 1. lednu 2021 také v platnost novela zákona o obalech, kterou došlo k zavedení principu ekomodulace. Ten zohledňuje recyklovatelnost obalů ve vztahu k poplatkům autorizované obalové společnosti. Výrobci obtížně recyklovatelných obalů budou již v letošním roce hradit významně vyšší poplatky tak, aby se zaměřili na lepší recyklovatelnost obalových odpadů, tedy na ekodesign obalů. Novelou zákona o obalech došlo také ke zvýšení cíle pro recyklaci obalových materiálů.

MŽP rovněž připravilo nový zákon o jednorázových plastech. Ten již byl předložen k projednání do Parlamentu České republiky a stanoví zákaz vybraných jednorázových plastových výrobků a dále požadavky na zvyšování recyklovaného obsahu v určených plastových výrobcích.

Jako důležitou MŽP vnímá i podporu environmentálního zadávání veřejných zakázek, kterou přináší novela zákona o veřejných zakázkách a která by měla přispět k vyššímu využívání recyklovaných materiálů a výrobků je obsahující.

31. prosince 2020 byl zveřejněn metodický pokyn odboru odpadů MŽP k zajištění plnění povinností při ukládání odpadů na skládku. Ten uvádí, že až 15 % plastových odpadů odložených do žlutých kontejnerů může být uloženo na skládky z důvodu jejich kontaminace, případně z důvodu, že se nejedná o plasty, ale o odpad, který má spíše povahu směsného komunálního odpadu. Takové znění metodického pokynu neodporuje ustanovení § 36 odst. 5 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech. Záležitost je rovněž řešena v připravované vyhlášce o nakládání s odpady, která bude vydána do poloviny roku.

Pro zlepšení uplatnitelnosti a kvality vytříděných plastových odpadů byla vytvořena a zveřejněna metodika pro třídící linky.

Recyklaci odpadů MŽP dlouhodobě podporuje prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí (dále jen „OPŽP"). Celkově bylo do oblasti odpadového hospodářství na projekty recyklace v letech 2014 – 2020 investováno téměř 7 mld. Kč. Specificky projekty pro plastové odpady byly podpořeny 400 mil. Kč. Podpořeny byly i projekty na energetické využití paliv z odpadů. Je tedy zřejmé, že odpadové hospodářství je prioritou MŽP a recyklační kapacity se navyšují.

V současnosti probíhají přípravy nového OPŽP, ve kterém bude podporováno vysoce kvalitní třídění a kvalitní recyklace. Rovněž budou bonifikováni žadatelé, kteří budou využívat výrobky s obsahem recyklátu, tím dojde ke zvýšení poptávky po recyklátech. Finanční prostředky

týkající se podpory recyklace obsahuje rovněž připravovaný Národní plán obnovy. Na projekty týkající se odpadového hospodářství přispěje také Fond spravedlivé transformace.

Pro výrobu paliv z odpadů jsou v současnosti využívány průmyslové plasty, které však lze velmi dobře recyklovat a měly by být částečně nahrazeny plastovými odpady z komunálních odpadů. Rovněž se pro výrobu paliv z odpadů používají odpady dovážené z jiných zemí EU. Ty by měly být nahrazeny odpady z České republiky. MŽP proto jedná se zástupci cementáren o možném zvýšení podílu přijímaného plastového odpadu z třídících linek a z něj vyrobeného tuhého alternativního paliva pocházejícího z České republiky a také s dalšími provozovateli zařízení na energetické využití odpadů o dočasném vyšším uplatnění plastových výmětů ve své technologii energetického využití odpadů. MŽP bude v letošním roce připravovat vyhlášku k palivům z odpadů.

Jako další opatření MŽP zvažuje přistoupit k omezování dovozu odpadů ze zahraničí k energetickému využití v cementárnách.

Na základě jednání s MŽP autorizovaná obalová společnost EKO-KOM a.s. v roce 2021 významně navýšila platby obcím, třídícím linkám a zpracovatelům plastových odpadů. Již od ledna letošního roku EKO-KOM přistoupil ke zvýšení plateb za dotřídění obalových odpadů tak, aby reflektoval zvyšující se náklady, ale také motivoval ke zvýšení účinnosti dotřídění a to zejména u plastů, u kterých úhrady na úpravu u všech druhů plastových obalů navýšil o 30 % až 40 %. Současně rozšířil finanční podporu samotných recyklačních procesů.

K dalšímu razantnímu navýšení plateb s cílem zvýšit účinnost dotřídění plastových obalů a omezení vzniku plastových výmětů EKO-KOM přistoupil od druhého čtvrtletí 2021, v reakci na nové podmínky stanovené pro činnost autorizované obalové společnosti na konci roku 2020. Byly zvýšeny platby třídícím linkám za vytřídění a předání odpadu k materiálové recyklaci tak, že toto navýšení efektivně znamená zvýšení platby za odpady předané k materiálové recyklaci až o 150 % oproti roku 2020, což třídícím linkám umožňuje předávat odpad k recyklaci i za nulové, nebo i záporné ceny, tedy platit za recyklaci obtížně recyklovatelných odpadů.

Zároveň EKO-KOM zvýšil úhrady za energetické využití zbytkových nebo nerecyklovatelných plastů tak, aby jejich energetické využití bylo výhodnější než ukládání na skládku, ale přitom byla stále upřednostněna materiálová recyklace. Tím se značně omezil ekonomický dopad zákazu skládkování energeticky využitelných výmětů na třídící linky, a tedy i na obce. Celkově budou do celého systému třídění a recyklace ze strany autorizované obalové společnosti EKO-KOM investovány stovky miliónů korun navíc oproti předchozímu období. Autorizovaná obalová společnost do této podpory investuje finanční prostředky v celkovém objemu přibližně půl miliardy korun.

MŽP komunikuje se všemi zapojenými subjekty (obcemi, Svazem měst a obcí ČR, společnostmi zabývajícími se nakládáním s odpady, cementárnami, odbornými asociacemi, autorizovanou obalovou společností, i signatáři uvedeného dopisu) a poskytuje komplexní informace obcím, aby měly celkový přehled a nebyly závislé pouze na informacích některých odpadových společností. MŽP propojuje obce s ostatními subjekty zapojenými do celého řetězce nakládání s odpady.

MŽP se samozřejmě nebrání další diskuzi o případných opatřeních nad rámec výše uvedených, která povedou ke stabilizaci současné situace s částí plastových výmětů.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec

Vážená paní
Ing. Jana Krutáková
poslankyně
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Praha

Ověřovací doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Ověřuji pod pořadovým číslem **138266830-257981-210512095120**, že tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické, skládající se z **2** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Zajišťovací prvek: **bez zajišťovacího prvku**

Ověřující osoba: **Irena Hrabalová - Sekce politiky a mezinárodních vztahů**
Vystavil: **Ministerstvo životního prostředí**

V Praze dne **12.05.2021**

Elektronický podpis
Irena Hrabalová
Ministerstvo životního prostředí
12.05.2021 09:51